

Jan Fiala

Narodil se 28. března 1952 v Praze. Oba jeho rodiče pocházeli z Uhlířských Janovic a seznámili se ve vlaku při cestě do Prahy.

Maminka Zdeňka Velebová byla z rodiny prvorepublikového četníka (za 1. světové války byl legionářem v Rusku). Otec Gustav Fiala z rodiny řemeslníka, bednáře, zakladatele komunistické strany na Kutnohorsku (v době 2. světové války byl za činnost v komunistické straně vězněn v koncentračním táboře Buchenwald).

Devítiletku v Jindřišské ulici v Praze navštěvoval Jan Fiala, navzdory tuhým 50. létům, docela rád, setkal se zde i s učiteli, kteří učili podle svého svědomí.

Na přelomu 60. a 70. let studoval na Střední umělecko-průmyslové škole Václava Hollara v Praze. Na studia na umělecké škole vzpomíná velmi rád, v době pražského jara bylo cítit uvolnění a zdejší kantoři byli velmi svobodomyšlní.

O Janových prvních letních prázdninách na střední škole okupovali Sověti spolu s vojsky Varšavské smlouvy Československo. Tehdy šestnáctiletý Jan Fiala byl přímým svědkem událostí v Praze a okupace, ruské tanky v ulicích i mrtví spolužáci ho šokovali. V této době se již značně názorově rozcházel se svým otcem, aktivním komunistou, a doma proto probíhaly neustálé hádky.

Oproti svobodnému prostředí „Hollarky“ bylo studium na Pedagogické fakultě v Hradci Králové v letech 1971-1975 v době tzv. „normalizace“ utrpením. Na tuto etapu svého života nevzpomíná Jan Fiala příliš rád. Zdejší pedagogové byli nevzdělaní a omezení a jedině, co jim otevíralo kariéru na vysoké škole, byly jejich „dobré kádrové posudky“.

Po absolvování vysoké školy začal Jan Fiala pracovat jako samostatný grafik pro tehdejší jedinou reklamní agenturu Merkur. Tvořil nejrůznější výtvarné reklamní prostředky (loga, plakáty, inzeráty, brožury atd.). Na zakázkách pracoval doma a práci odevzdával komisi, která ji finančně ohodnocovala. Bylo to na svou dobu téměř svobodné povolání. Na ideologických zakázkách nepracoval, ty mu nikdo, vzhledem k jeho politickým názorům, nesvěřoval. V roce 1987 přešel už zcela na „volnou nohu“. Tvořil pak převážně pro kulturní instituce (obaly gramofonových desek a pak i CD, plakáty, divadelní programy atd.).

V roce 1976 se oženil a narodili se mu děti Adam a Jana. Manželství Jana Fialy a jeho ženy Milady bylo zprvu šťastné. Bydleli v Hyberské ulici v bytě po Janových rodičích. Leč začátkem 80. let začala Milada usilovat o rozvod. Jan se rozvádět nehodlal a vyhledal pomoc v manželské poradně MUDr. Miroslava Plzáka. To, co vypadalo jako klasický rozvodový případ, se ale vyjevilo překvapivě jinak. Doktor Plzák byl zároveň psychiatr a odhalil, že muž, kvůli kterému se Milada chce údajně rozvádět, je jejím schizofrenickým bludem. Započal léčbu a měl částečný úspěch, blud zmizel. Veškerá péče o rodinu byla nyní v rukou Jana Fialy. Snaha jeho ženy o rozvod ale pokračovala

a Jan usiloval o přidělení dětí do své péče. Rozvodová soudkyně v roce 1990 rozhodla, že si má vzít do péče každý z partnerů jedno dítě. Jan ale chtěl, aby obě děti zůstaly spolu a svého nároku se zřekl.

V listopadu 1989 se zapojil do akcí, které směřovaly ke zbourání komunistického režimu. V budově výtvarných umělců Mánes vzniklo centrum, které zajišťovalo vizuální komunikaci s veřejností. Vytvořil tam několik pro něho životně stěžejních prací a měl jedinečnou příležitost být „v jádru dění“.

V práci svobodného grafika pokračoval Jan Fiala i po listopadu 1989. Nyní žije s malířkou Irenou Trefilovou střídavě v pražských Košířích a v Bylanech u Kutné Hory. Věnuje se užité grafice a také připravuje mladé lidi na talentové zkoušky na střední a vysoké výtvarné školy. Jeho „rukama“ prošlo už hodně přes dvacet úspěšných uchazečů o umělecká studia.

Je také občansky činný jako předseda *Spolku za záchranu parku Kavalírka*, který se spolu s obyvateli Košíř snaží o to, aby pražský park Kavalírka zůstal parkem a nebyl zastavěn developerskými projekty. V roce 2019 se mu s konečnou platností podařilo zajistit parku nezastavitelnost a spolek se stal spoluvlastníkem parku. Nyní společně s mladými architekty pracuje na plánu zušlechtnění zanedbaného prostoru tak, aby sloužil místním dětem i rodičům jako relaxační místo.

Podobně je členem spolku *Belveder*, jehož cílem je záchrana zříceniny kaple sv. Jana Křtitele na vrchu Vysoká u Kutné Hory. Spolu s ostatními členy spolku zajistili zakonzervování zdiva zříceniny a rádi by z ní učinili místo open-art aktivit.

Aktivní přístup k životu i k řešení problémů je pro Jana Fialu charakteristický a může být příkladem mladé generaci!